

VIANOČNÁ DOHODA

DEFAŠIZAČNÉ NARIADENIA SNR

ÚSTAVNOPOLITICKÉ VÝCHODISKÁ resp.

PRAMENE

1. Vianočná dohoda 1943
2. DEKLARÁCIA 1. 9. 1944.

REVOLUČNÁ ÚSTAVNOPRÁVNÁ NORMA

Nar. SNR č. 1/1944 Sb. nar. SNR o VYKONÁVANÍ ZÁKONODARNEJ, VLÁDNEJ a VÝKONNEJ MOCI na SLOVENSKU.

DOMÁCI A ZAHRANIČNÝ ODBOJ, SNP

- **Zahraničný odboj**
- **čs. zahraničné vojenské jednotky:**
- **Poľsko**
- **Francúzsko**
- **Veľká Británia**
- **Blízky Východ a severná Afrika**
- **Sovietsky zväz**
- **Domáci odboj**
- **Občiansko-demokratický odboj**
- **Sociálno-demokratický odboj**
- **Vojenský odboj**
- **Vznik Slovenskej národnej rady a Vianočná dohoda**

Veľká Británia

310. (česko-slovenská) peruť RAF .

311. (česko-slovenská) peruť RAF

312. (česko-slovenskej) perute RAF

313. (česko-slovenská) peruť RAF

vytvorené Česko-slovenské stíhacie krídlo ktorému velil úspešný pilot [Alois Vašátko](#)

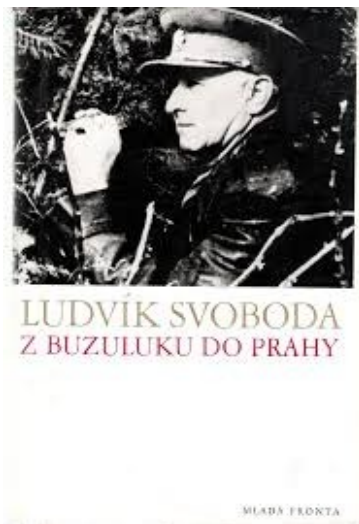

Sovietsky zväz

1942 Buzuluk

1943 Novochoopersk

1944 prvý česko-slovenský armádny zbor

Vojenský odboj

Partizánský odboj

Komunistický odboj

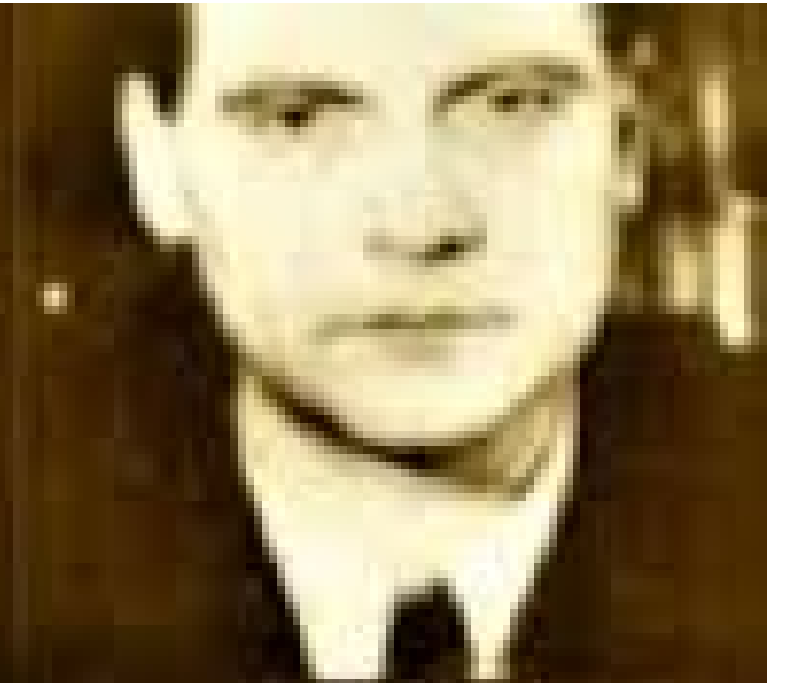
Občiansko-demokratický odboj

VOJENSKO-POLITICKÁ SITUÁCIA A VZNIK VIANOČNEJ DOHODY

Česko-slovenská exilová vláda v Londýne, vyvíjala aktivity proti Prvej slovenskej republike. Prívrženci exilovej vlády začali na Slovensku pripravovať povstanie. Mnohí z hlavných účastníkov Slovenského národného povstania boli významní činitelia (Rudolf Fraštický, Dr. Martin Kvetko, Dr. Gustáv Husák, Ladislav Novomeský, Dr. Jozef Šoltés, Dr. Jozef Lettrich, Dr. Imrich Karvaš a Ing. Peter Zaťko). Väčšina z nich sa bála o postavenie v budúcom štátnom zoskupení, keďže Hitlerova Tretia ríša začala postupne upadať.

Preto predstavitelia komunistov, demokratických a občianskych skupín a strany sociálnej demokracie prijali v decembri 1943 v Bratislave Vianočnú dohodu, kde sa hovorilo o vzniku SNR a o odboji. Za komunistickú stranu sa zúčastnili Karol Šmidke, Gustáv Husák a Ladislav Novomeský, za občianske skupiny Jozef Lettrich, Ján Ursíny, Matej Josko a Peter Zaťko a za sociálnodemokratickú stranu Ivan Horváth. Neskôr sa členom SNR stal aj sociálny demokrat J. Šoltés a ďalší zástupcovia občianskych skupín.

je dokument prijatý v Bratislave pred
Vianocami roku 1943, na základe ktorého
vznikla (v dejinách posledná, v tej dobe
ilegálna) Slovenská národná rada. SNR
následne vyšla z ilegality po vypuknutí SNP na
povstaleckom území.

Dokument je rozdelený do dvoch častí, prvá sa vzťahuje na činnosť SNR:

SNR má za úlohu viesť odboj proti Prvej Slovenskej republike na čele s prezidentom Dr. Jozefom Tisom. Keď nastane príležitosť SNR ju má zvrhnúť a má sa uchopiť moci na Slovensku. Má byť hlavným orgánom Slovenska, kým sa nenájdu vhodní zástupcovia, ktorí prevezmú moc. SNR má udržiavať kontakty "česko-slovenskou vládou a s celým zahraničným odbojom, ktorých prácu na medzinárodnom a vojenskom poli uznáva a podporuje".

Druhá časť dokumentu sa vzťahuje na vznik budúcej Československej republiky na princípe rovnosti slovenského a českého národa. Budúci štát má byť v úzkom kontakte s ostatnými slovanskými národmi a hlavne so Sovietskym zväzom. Nová republika má byť demokratická a v jej politike majú byť odstránené zložky "fašistické, rasistické, totalitné a také, ktoré budú v rozpore s týmito zásadami". V tomto duchu sa má viesť aj hospodárstvo, sociálne otázky, kultúra, školstvo a výchova v budúcej republike. V dokumente sa hovorí aj o náboženskej otázke v budúcej ČSR: "Zachovaná má byť sloboda náboženských vyznaní, vylúčený má byť však vplyv cirkvi na smer a vedenie štátu." Dokument sa končí ústavnoprávnou záležitosťou vo vzťahu slovenského a českého národa.

I. Úlohou a cieľom Slovenskej národnej rady je:

1. Jednotne a centrálné viesť odboj slovenského národa za odstránenie nacisticko – nemeckého diktátu, vykonávaného domácimi uzurpátormi politickej moci.

2. V prvej príhodnej chvíli prevziať všetku politickú, zákonodarnú, vojenskú či administratívnu výkonnú moc na Slovensku a vykonávať podľa vôle ľudu až do tej doby, kým slobodne zvolení zástupcovia ľudu nebudú môcť prevziať všetku moc.

3. Po prevzatí moci, len čo to bude možné, Slovenská národná rada sa postará, aby slovenský ľud si voľne slobodne určil svojich zástupcov, ktorým Slovenská národná rada všetku moc odovzdá.

4. Slovenská národná rada bude vo svojej činnosti postupovať v dorozumení s československou vládou a s celým zahraničným odbojom, ktorých prácu na medzinárodnom a vojenskom poli uznáva a podporuje

II. Tu združené smery a zložky dohodli sa na týchto zásadách:

1. Želáme si, aby národ slovenský a český, ako najpríbuznejšie slovanske národy, utvárali ďalšie svoje osudy v Československej republike, spoločnom štáte Čechov a Slovákov, a na podklade princípu rovný s rovným.

2. Želáme si úzku spoluprácu so slovanskými štátmi a národmi. Menovite so Sovietskym zväzom, v ktorom vidíme záštitu slobodného života a všestranného rozmachu malých národov vôbec a slovanských zvlášť.